Minna Salli 11.6.2024 149/04.01.01/2024

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kokous 12.6.2024

Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä U 31/2024 vp harjoitteludirektiiviksi ja valtioneuvoston selvityksestä E 38/2024 vp neuvoston suositukseksi harjoitteluiden vahvistetuista laatupuitteista

KT:n näkemyksen mukaan valtioneuvoston kanta sekä U-kirjelmässä että E-kirjeessä (perusmuistio) on hyvin perusteltu. KT kannattaa direktiiviä koskevassa U-kirjelmässä sekä suositusta koskevassa perusmuistiossa esitettyjä Suomen kantoja.

Eri asteiset koulutusjärjestelmät ja niihin liittyvät harjoittelut eivät ole jäsenmaissa yhdenmukaiset. Harjoittelu voi liittyä myös työllisyyspalveluihin. Harjoitteludirektiiviin ehdotetaankin useita kohtia, jotka eivät sovellu Suomen järjestelmään. KT kannattaa valtioneuvoston kirjelmän näkemystä siitä, että komission direktiiviehdotuksen vaikutusarvio ei huomioi jäsenmaiden erilaisia koulutusjärjestelmiä ja niihin sisältyviä harjoitteluita tai koulutuksen järjestäjien roolia harjoittelun järjestämisessä. Julkinen sektori on merkittävä harjoittelupaikkojen tarjoaja. Kuten kirjelmässä tuodaan esiin, harjoittelut perustuvat mm. julkisen sektorin vakiintuneisiin käytäntöihin. KT korostaa, että näitä käytäntöjä ei tulisi yksityiskohtaisella sääntelyllä vaarantaa. KT pitää valtioneuvoston tavoin erittäin tärkeänä sitä, että direktiivillä ei puututa kansalliseen koulutusjärjestelmään. KT kannattaa perusmuistiossa todettua Suomen kantaa siitä, että jäsenvaltioiden erilaiset harjoittelun muodot ja järjestelyt on tärkeä tunnistaa ja kansalliset erityispiirteet tulee säilyttää.

Kuten valtioneuvoston kirjelmän jaksossa 4.1 on kuvattu, Suomen koulutusjärjestelmässä on lukuisia erilaisia ja eri asteisia koulutuksia, joihin liittyy palkallinen tai palkaton tai muulla tavoin tuettu harjoittelu. Harjoittelijan oikeudellinen asema riippuu harjoittelun yhteydestä ja mahdollisesti myös harjoitteluun sovellettavasta erityissäänttelystä. Esimerkiksi sote-sektorin yliopistotutkinnoissa harjoittelu on yliopistolain mukaan pakollinen osa tutkintoa ja johtaa säänneltyyn ammattiin. Harjoittelua voidaan toteuttaa myös työ- tai virkasuhteessa, jolloin työlainsäädäntö tulee kokonaisuudessaan sovellettavaksi. KT kannattaa perusmuistiossa esiin nostettua Suomen kantaa siitä, että harjoittelun työehtoihin (ml. palkallisuus) pitää jäädä kansallinen joustovara. Valtioneuvoston kirjelmässä on nostettu esimerkkinä esiin, että harjoittelun ollessa osa opintoja, siltä ajalta saa opintotukea samoin ehdoin kuin muustakin koulutuksesta. KT:n korostaa, että kansalliset piirteet myös sosiaaliturvan osalta liittyen harjoitteluihin tulee huomioida.

Kuten valtioneuvoston kirjelmässä todetaan, Suomen lainsäädännössä ei ole määritelty harjoittelua eikä harjoittelijaa. Nämä käsitteet olisivat uusia ja olisi tuotava kansalliseen lainsäädäntöön. KT:n näkemyksen mukaan Suomessa noudatettavat eri käytäntöihin ja lainsäädäntöihin liittyvät harjoittelut huomioiden, määrittely

kansallisesti ei olisi yksinkertaista. Kuten kirjelmässä todetaan, direktiivi aiheuttaisi oikeudellista epävarmuutta, koska jäsenmaiden erilaisista järjestelmistä riippuen ei olisi selvää keihin sitä sovellettaisiin.

Valtioneuvoston kirjelmässä nostetaan esiin myös haaste suositellusta harjoittelun enimmäiskestosta (6 kk). Suomessa on myös pidempiä harjoitteluita ja KT pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että työsuhteisen harjoittelun enimmäiskeston määrittelyssä säilytetään kansallinen joustomahdollisuus.

KT kannattaa valtioneuvoston näkemystä siitä, että yksityiskohtaista sääntelyä tai suositusta on syytä välttää. Velvoitteet aiheuttaisivat työnantajille ja muille osapuolille hallinnollista ja taloudellista taakkaa. KT kannattaa valtioneuvoston näkemystä siitä, että hallinnollisen taakan kasvattamista tulee välttää. KT näkemyksen mukaan yksityiskohtainen sääntely voi myös vaarantaa harjoitteluiden toteutumisen.